

CLASSICAL TRIPOS Part II

Group A Literature

Wednesday 31 May 2000 9 to 12

Paper A 1

HOMER *ODYSSEY*; VIRGIL *AENEID*

Answer three questions: at least one from Section A and at least one from Section B.

**It is important to write good English.
Irrelevance will be penalised.**

SECTION A

- 1 Translate and comment on **one** of the following passages:

(a)	αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἴδων ἀπομόρξατο δάκρυν, βεῖα λαθὼν Εῦμαιον, ἄφαρ δὲ ἐρεείνετο μύθῳ. “Εῦμαι”, ή μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ’ ἐνὶ κόπρῳ. καλὸς μὲν δέμας ἔστιν, ἀτὰρ τόδε γ’ οὐ σάφα οἶδα, ηδὴ καὶ ταχύς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἰδεῖ τῷδε, ηδὴ αὐτῶς οἷοί τε τραπεζῆσε κύνες ἀνδρῶν γίγνοντ’, ἀγλαῖης δὲ ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.” τὸν δὲ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εῦμαιε συβῶτα· “καὶ λίγην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος. εὶ τοιόσδε εἴη ημὲν δέμας ηδὲ καὶ ἔργα, οἵον μιν Τροίηρδε κιών κατέλειπεν Ὁδυσσεύς, αἷψα κε θηήσαιο ἴδων ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν. οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὑλῆς κινώδαλον, ὅπτι δίοιτο· καὶ ἵχνεσι γὰρ περιήδη· νῦν δὲ ἔχεται κακότητι, ἀναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης ῶλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέεις οὐ κομέουσι. δημῶες δέ, εὗτ’ ἀν μηκέτ’ ἐπικρατέωσιν ἄνακτες, οὐκέτ’ ἔπειτ’ ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι· ημισυ γάρ τ’ ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεύς ἀνέρος, εὗτ’ ἀν μιν κατὰ δούλιον ήμαρ ἐλησιν.” ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας, βῆ δὲ ιθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγανούς. “Ἄργον δὲ αὖ κατὰ μοῖρ’ ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο, αὐτίκ’ ἴδοντ’ Ὁδυσσα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.	305
		310
		315
		320
		325
	Odyssey xvii 304–327	

- (b) inter quas Phoenissa recens a uulnere Dido 450
 errabat silua in magna; quam Troius heros
 ut primum iuxta stetit agnouitque per umbras
 obscuram, qualem primo qui surgere mense
 aut uidet aut uidisse putat per nubila lunam,
 demisit lacrimas dulcique adfatus amore est:
 'infelix Dido, uerus mihi nuntius ergo
 uenerat exstinctam ferroque extrema secutam?
 funeris heu tibi causa fui? per sidera iuro,
 per superos et si qua fides tellure sub ima est,
 inuitus, regina, tuo de litore cessi.
 sed me iussa deum, quae nunc has ire per umbras,
 per loca senta situ cogunt noctemque profundam,
 imperiis egere suis; nec credere quiui
 hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem.
 siste gradum teque aspectu ne subtrahe nostro.
 quem fugis? extreum fato quod te adloquor hoc est.'
 talibus Aeneas ardentem et torua tuentem
 lenibat dictis animum lacrimasque ciebat.
 illa solo fixos oculos auersa tenebat
 nec magis incepto uultum sermone mouetur
 quam si dura silex aut stet Marpesia cautes.
 tandem corripuit sese atque inimica refugit
 in nemus umbriferum, coniunx ubi pristinus illi
 respondet curis aequatque Sychaeus amorem.
 nec minus Aeneas casu percussus iniquo
 prosequitur lacrimis longe et miseratur euntem. 475

Aeneid vi 450–476

2 Comment on any **two** of the following passages, translating wherever translation will help clarify your argument.

- (a) ὡς φάτο, ρίγησεν δὲ Καλυψώ, δῖα θεάων,
 καὶ μιν φωνήσασ' ἐπεια πτερόεντα προσηγόδα·
 “σχέτλοι ἔστε, θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
 οἵ τε θεαῖς ἀγάσθε παρ' ἄνδρασιν εὐνάζεσθαι
 ἀμφαδίην, ἦν τίς τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην.
 ὡς μὲν ὅτ' Ύμρίων ἐλετο ρόδοδάκτυλος Ήλως,
 τόφρα οἱ ἥγασθε θεοὶ ρένα ζώντες,
 ἃς ἐν Όρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἀρτεμις ἀγνὴ¹²⁰
 οῖς ἀγανοὶς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
 ὡς δ' ὁπότ' Ἰασίνων ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
 φθυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ
 νεψῷ ἔνι τριπόλῳ· οὐδὲ δὴν ἄπυστος
 Ζεύς, ὃς μιν κατέπεφνε βαλῶν ἀργῆτι κεραυνῷ.
 ὡς δ' αὖτις μοι ἄγασθε, θεοί, βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι.¹²⁵
 τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάσσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα
 οἶνον, ἐπει ὁι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
 Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσω ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
 ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι,¹³⁰
 τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμος τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
 τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ηδὲ ἔφασκον
 θῆσεν ἀθάνατον καὶ ἀγήρων ἥματα πάντα.
 ἀλλ' ἐπεὶ οὐ πως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
 οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν οὐθ' ἀλιώσαι,
 ἐρρέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,¹³⁵
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον. πέμψω δέ μιν οὐ πῃ ἐγώ γε·
 οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
 οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδὲ ἐπικεύσω,
 ὡς κε μάλλ ἀσκηθῆς ἦν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.”¹⁴⁰

Odyssey v 116-144

(b) ή δὲ μάλ’ ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἵρηξ
 κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
 ὡς ή ρίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ’ ἔταμνεν,
 ἄνδρα φέρουσα θεοίς ἐναλίγκια μῆδε’ ἔχοντα,
 ὃς πρὸν μὲν μάλα πολλὰ πάθ’ ἀλγεα ὅν κατὰ θυμὸν
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
 δὴ τότε γ’ ἀτρέμας εῦδε, λελασμένος ὅσσ’ ἐπεπόνθει.
 εὗτ’ ἀστήρ ὑπερέσχε φαίνεται, ὃς τε μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἡοῦς ἡριγενείης,
 τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς. 90
 Φόρκυνος δέ τίς ἐστι λιμήν, ἀλίοιο γέροντος,
 ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
 ἀκταὶ ἀπορρώγες, λιμένος ποτιπεπτηνίαι,
 αἱ τ’ ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήν μέγα κῦμα
 ἔκποθεν· ἔντοσθεν δέ τ’ ἄνευ δεσμοῖο μένονσι
 νῆες ἐύσσελμοι, ὅτ’ ἂν ὄρμου μέτρον ἵκωνται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
 ἀγχόθι δ’ αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροειδές,
 ἕρον νυμφάων αἱ νηϊάδες καλέονται. 100
 ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆes ἔασι
 λάινοι· ἔνθα δὲ ἐπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
 ἐν δ’ ἵστοι λίθεοι περιμήκεες, ἔνθα τε νύμφαι
 φάρε’ ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἴδεσθαι·
 ἐν δὲ ὄδατ’ ἀενάοντα. δύω δέ τέ αἱ θύραι εἰσόν,
 αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
 αἱ δὲ αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι· οὐδέ τι κείνῃ
 ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ’ ἀθανάτων ὁδός ἐστιν. 110

(c)	ώς φάτο Τηλέμαχος· μνηστήροι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
ἀσβεστον γέλω ὀρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
οἱ δὲ ἥδη γναθμοῖσι γελώνων ἀλλοτρίοισιν,
αίμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἥσθιον· ὅσσε δὲ ἄρα σφέων
δακρυόφιν πίμπλαντο, γύον δὲ ὠῖετο θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδῆς·	346
	“ἄ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα,
οὐμωγὴ δὲ δέδηη, δεδάκρυνται δὲ παρειαί,
αἴματι δὲ ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι·
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
ιεμένων Ἔρεβούσδε ύπὸ ζόφον· ἡέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἔξαπόλωλε, κακὴ δὲ πιδέδρομεν ἀχλύς.”
ὦς ἔφαθ’, οἱ δὲ ἄρα πάντες ἐπ’ αὐτῷ ἥδὺ γέλασσαν.
τοῖσιν δὲ Εὐρύμαχος, Πολύβου πάις, ἄρχ’ ἀγορεύειν·
“ἄφραινει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
ἄλλά μιν αὖψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἔσκει.”
τὸν δὲ αἴτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδῆς·	355
	“Ἐυρύμαχ”, οὐ τί σ’ ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν·
εἰσὶ μοι ὁθαλμοί τε καὶ οὔπατα καὶ πόδες ἄμφω
καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής.
τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὅμμιν
ἐρχόμενον, τό κεν οὐ τις ὑπεκφύγοι οὐδὲ ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἱ δῶμα κατ’ ἀντιθέου Όδυσσηος
ἀνέρας ίθριζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.”	360
		365
		370
	Odyssey xx 345 370	

- (d) uestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus
 exultat telis et luce coruscus aëna:470
 qualis ubi in lucem coluber mala grama pastus,
 frigida sub terra tumidum quem bruma tegebatur,
 nunc, positis nouis exuviis nitidusque iuventa,
 lubrica conuoluit sublato pectore terga
 arduus ad solem, et linguis micat ore trisulcis.475
 una ingens Periphas et equorum agitator Achillis,
 armiger Automedon, una omnis Scyria pubes
 succedunt tecto et flamas ad culmina iactant.
 ipse inter primos correpta dura bipenni
 limina perrumpit postisque a cardine uellit480
 aeratos; iamque excisa trabe firma cavauit
 robora et ingentem lato dedit ore fenestram.
 appetit domus intus et atria longa patescunt;
 apparent Priami et ueterum penetralia regum,
 armatosque uident stantis in limine primo.485
 at domus interior gemitu miseroque tumultu
 miscetur, penitusque cavae plangoribus aedes
 femineis ululant; ferit aurea sidera clamor.
 tum pauidae tectis matres ingentibus errant
 amplexaeque tenent postis atque oscula figunt.490
 instat ui patria Pyrrhus; nec claustra nec ipsi
 custodes sufferre ualent; labat ariete crebro
 ianua, et emoti procumbunt cardine postes.

Aeneid II 469–493

- (e) ecce furens animis aderat Tirynthius omnemque
 accessum lustrans huc ora ferebat et illuc,
 dentibus infrendens. ter totum feruidus ira
 lustrat Auentini montem, ter saxea temptat
 limina nequ quam, ter fessus ualle resedit.
 stabat acuta silex praeccisis undique saxis
 speluncae dorso insurgens, altissima uisu,
 dirarum nidis domus opportuna uoluerum. 230
 hanc, ut prona iugo lacuum incumbebat ad amnem,
 dexter in aduersum nitens concussit et imis
 auulsam soluit radicibus, inde repente
 impulit; impulsu quo maximus intonat aether,
 dissultant ripae refluitque exterritus amnis. 235
 at specus et Caci detecta apparuit ingens
 regia, et umbrosae penitus patuere cauernae,
 non secus ac si qua penitus ui terra dehiseens
 infernas reseret sedes et regna recludat
 pallida, dis inuisa, superque immane barathrum
 cernatur, trepidant immisso limine Manes.
 ergo insperata deprensum luce repente
 inclusumque cauo saxo atque insueta rudentem
 desuper Alcides telis premit, omniaque arma
 aduocat et ramis uastisque molaribus instat. 240
 ille autem, neque enim fuga iam super ulla pericli,
 fauibus ingentem fumum (mirabile dictu)
 euomit inuoluitque domum caligine caeca
 prospectum eripiens oculis, glomeratque sub antro
 fumiferam noctem commixtis igne tenebris. 245
 250
 255

Aeneid viii 228-255

(f) at Lausum socii exanimem super arma ferebant
 flentes, ingentem atque ingenti uulnere uictum.
 agnouit longe gemitum praesaga mali mens.
 canitiem multo deformat puluere et ambas
 ad caelum tendit palmas et corpore inhaeret. 845
 'tantane me tenuit uiuendi, nate, uoluptas,
 ut pro me hostili paterer succedere dextrae,
 quem genui? tuane haec genitor per uulnera seruor
 morte tua uiuens? heu, nunc misero mihi demum
 exitium infelix, nunc alte uulnus adactum!
 idem ego, nate, tuum maculaui criminis nomen,
 pulsus ob inuidiam solio sceptrisque paternis.
 debueram patriae poenas odiisque meorum:
 omnis per mortis animam sottem ipse dedissem!
 nunc uiuo neque adhuc homines lucemque relinquo. 855
 sed linquam.' simul hoc dicens attollit in aegrum
 se femur et, quamquam uis alto uulnere tardat,
 haud deiectus equum duci iubet. hoc decus illi,
 hoc solamen erat, bellis hoc uictor abibat
 omnibus. adloquitur maerentem et talibus infit:
 'Rhaebe, diu, res si qua diu mortalibus nulla est,
 uiximus. aut hodie uictor spolia illa cruenti
 et caput Aeneae referes Lausique dolorum
 ulti eris tecum, aut, aperit si nulla uiam uis,
 occubes pariter; neque enim, fortissime, credo,
 iussa aliena pati et dominos dignabere Teucros.' 865

Aeneid x 841–866

3 Comment on **one** of the following pairs of passages, translating wherever translation will help clarify your argument.

(a)	<p>ἀλλ’ ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
 ἄψ δὲ θεοὶ οὐρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ’ ἵκοντο,
 ἦ τοι ό μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἷης,
 καὶ κύνει ἀπτόμενος ἦν πατρίδα· πολλὰ δ’ ἀπ’ αὐτοῦ
 δάκρυα θερμὰ χέοντ’, ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαιαν.
 τὸν δ’ ἄρ’ ἀπὸ σκοπῆς εἰδὲ σκοπός, ὃν Ῥα καθεῖσεν
 Αἴγισθος δολόμητις ἄγων, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
 βῆ δὲ μεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
 αὐτίκα δὲ Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
 κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους
 εἶσε λόχον, ἐτέρωθι δὲ ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
 αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
 ἵπποισιν καὶ ὥχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
 τὸν δὲ οὐ εἰδότ’ ὅλεθρον ἀνήγαγε, καὶ κατέπεφνε
 δειπνίσσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
 οὐδέ τις Ἀτρεΐδεως ἐτάρων λίπεθ’ οἵ οἱ ἔποντο,
 οὐδέ τις Αἴγισθου, ἀλλ’ ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.</p> | 520
525
530
535 |
|-----|---|--------------------------|

Odyssey IV 519–537

ἀλλά μοι Αἴγισθος τεῦξας θάνατόν τε μόρον τε
ἔκτα σὺν οὐλομένη ἀλόχῳ, οἰκόνδε καλέσσας,
δειπνίσσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
ὡς θάνον οἰκτίστω θανάτῳ περὶ δὲ ἄλλοι ἔταιροι
νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὡς ἀργισδόντες,
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ εἰλαπόνῃ τεθαλυνίῃ.
ἢδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας,
μουνᾶξ κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἄλλα κε κεῖνα μάλιστα ἴδων ὁλοφύραο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δὲ ἄπαν αἷματι θῦεν.
οἰκτροτάτην δὲ ἥκουσα ὅπα Πριάμοιο θυγατρός,
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
ἀμφὶ ἐμού· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαῆν χείρας ἀείρων
βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ ἢ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ, οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Αἴδαο
χεροὶ κατ' ὁφθαλμοὺς ἐλέειν σύν τε στόμ’ ἐρεῖσαι.

Odyssey x1 409–426

- (b) οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε τῇ γὰρ Ἀθήνη
 θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε καὶ ἐκ δέος εὗλετο γυνίων.
 στῇ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὄδυσσεύς,
 ἦ γούνων λίσσοιτο λαβών εὐώπιδα κούρην,
 ἢ αὕτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
 λίσσοιτ' εἰ δείξειε πόλιν καὶ εὖματα δοίη.
 ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
 μή οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
 αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον.
 “γουνοῦμαί σε, ἄνασσα· θεός νύ τις ἡ βροτός ἐσσι;
 εἰ μέν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 Λρτέμιδί σε ἐγώ γε, Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
 εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα ἐσκω·
 εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
 τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
 τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
 αἰὲν ἐϋφροσύνησιν λαίνεται εἴνεκα σεῖο,
 λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεύσαν.
 κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
 ὃς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἰκόνδ ἀγάγηται.
 οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἐγὼ ἴδον δόθαλμοῖσιν,
 οὐτ' ἄνδρ' οὐτε γυναικα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.”
- 140
145
150
155
160
161
- Odyssey vi 139*

Odyssey vi 139 161

- cui mater media sese tulit obuia silua
 uirginis os habitumque gerens et uirginis arma
 Spartanae, uel qualis equos Threissa fatigat
 Harpalycē uolucremque fuga praeuertitur Hebrum.
 namque umeris de more habilem suspenderat arcum
 uenatrix dederatque comam diffundere uentis,
 nuda genu nodoque sinus collecta fluentis.
 ac prior ‘heus,’ inquit, ‘iuuenes, monstrate, mearum
 uidistis si quam hic errantem forte sororum
 succinctam pharetra et maculosae tegmine lyncis,
 aut spumantis apri cursum clamore prementem.’
- 315
320
- sic Venus et Veneris contra sic filius orsus:
 ‘nulla tuarum audita mihi neque uisa sororum,
 o quam te memorem, uirgo! namque haud tibi uultus
 mortalisi, nec uox hominem sonat; o, dea certe
 (an Phoebi soror? an Nympharum sanguinis una?).
- 325
330
- sis felix nostrumque leues, quaecumque, labore
 et quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris
 iactemur doceas: ignari hominumque locorumque
 erramus uento hue uastis et fluctibus acti.
 multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra.’
- Aeneid i 314 334*

- (c) haec ubi dicta, locum capiunt signoque repente 315
 corripiunt spatia auditio limenque relinquunt,
 effusi nimbo similes. simul ultima signant,
 primus abit longeque ante omnia corpora Nisus
 emicat et uentis et fulminis octor alis;
 proximus huic, longo sed proximus interuallo, 320
 insequitur Salius; spatio post deinde relieto
 tertius Euryalus;
 Euryalumque Helymus sequitur; quo deinde sub ipso
 ecce uolat calcemque terit iam calce Diores
 incumbens umero, spatia et si plura supersint 325
 transeat elapsus prior ambiguumque relinquat.
 iamque fere spatio extremo fessique sub ipsam
 finem aduentabant, leui cum sanguine Nisus
 labitur infelix. caesis ut forte iuueneis
 fusus humum uiridisque super madefecerat herbas. 330
 hic iuuensis iam uictor ouans uestigia presso
 haud tenuit titubata solo, sed pronus in ipso
 concidit immundoque fimo sacroque cruento.
 non tamen Euryali, non ille oblitus amorum:
 nam sese opposuit Salio per lubrica surgens; 335
 ille autem spissa iacuit reuolutus harena,
 emicat Euryalus et munere uictor amici
 prima tenet, plausuque uolat fremituque secundo.

Aeneid v 315–338

- Nisus abit; iamque imprudens euaserat hostis
 atque locos qui post Albae de nomine dicti
 Albani (tum rex stabula alta Latinus habebat),
 ut stetit et frustra absentem respexit amicum:
 ‘Euryale infelix, qua te regione reliqui? 390
 quae sequare?’ rursus perplexum iter omne reuoluens
 fallacis siluae simul et uestigia retro
 obseruata legit dumisque silentibus errat.
 audit equos, audit strepitus et signa sequentum;
 nec longum in medio tempus, cum clamor ad auris 395
 peruenit ac uidet Euryalum, quem iam manus omnis
 fraude loci et noctis, subito turbante tumultu,
 oppressum rapit et conantem plurima frustra.
 quid faciat? qua ui iuuensem, quibus audeat armis
 eripere? an sese medios moriturus in enses 400
 inferat et pulchram properet per uulnera mortem?
 ocius adducto torquet hostile lacerto
 suspiciens altam Lunam et sic uoce precatur:
 ‘tu, dea, tu praesens nostro succurre labori,
 astrorum deus et nemorum Latonia custos. 405
 si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris
 dona tulit, si qua ipse meis uenatibus auxi
 suspendiue tholo aut saera ad fastigia fixi,
 hunc sine me turbare globum et rege tela per auras.’

Aeneid ix 386–409

SECTION B

- 4** Irony in the *Odyssey*.
- 5** Laertes.
- 6** ‘Similar scenes are often arranged in a deliberate and cumulative sequence.’ How successful is this technique in the *Odyssey*?
- 7** Rhetoric in the *Odyssey*.
- 8** ‘The sketches of the daily life in Odysseus’ household constitute a sort of comedy of character (*κωμῳδία τις ἡθολογουμένη*).’ Longinus *On the Sublime* 9, 15. Discuss.
- 9** Compare the use of the marvellous and miraculous in the *Odyssey* and the *Aeneid*.
- 10** ‘What the household is to the *Odyssey* the city is to the *Aeneid*.’ Discuss.
- 11** Aetiology in the *Aeneid*.
- 12** ‘The action of the *Aeneid* is determined more in the Underworld than on Olympus.’ Discuss.
- 13** ‘Dido’s tragedy lies in the fact that she is a woman.’ Discuss.
- 14** Discuss the uses of pathos and emotion in the *Aeneid*.
- 15** Children in the *Aeneid*.
- 16** ‘In the end cultural definition matters more than political justification in the *Aeneid*.’ Discuss.